

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ ΠΟΙΝΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΚΛΙΜ. Α- ΓΕΝΙΚΟ ΜΕΡΟΣ (ΔΗΜΑΚΗΣ)

ΠΑΡΑΓΡΑΦΗ

ΠΚ 111 «εξαιρείται με την παραγραφή» : Η εξάλειψη του αξιολογίου δεν ανάγεται στο χρόνο τελέσεως του εγκλήματος, αλλά λαμβάνει χώρα αργότερα.

Συνέπεια παραγραφής: Εξαιρείται το αξιόποινο και ο δράστης μένει ατιμώρητος.

- Για ποιο λόγο να υπάρχει η παραγραφή;
- Λόγοι ουσιαστικής φύσεως:
 - i. Σκοποί της ποινής: γενική και ειδική πρόληψη. Με την πάροδο του χρόνου η ποινή δεν λειτουργεί το ίδιο αποτελεσματικά ούτε στο να αποτρέψει τους άλλους να τελέσουν την πράξη για την οποία επιβλήθηκε η ποινή, ούτε τον ίδιο τον δράστη από το να προβεί σε άλλες παράνομες πράξεις.
 - ii. Με την πάροδο του χρόνου μεταβάλλεται η προσωπικότητα του δράστη;
 - Λόγοι δικονομικής φύσεως:
 - i. Αποδεικτικές δυσχέρειες.
- Η παραγραφή είναι θεσμός ουσιαστικού ή ποινικού δικαίου;

κρ. άποψη: θεσμός ουσιαστικού δικαίου. Έχει σημασία σε σχέση με τυχόν δυσμενή νομοθετική μεταβολή και την αρχή *nullum crimen*.

Έστω νόμος με τον οποίο επιμηκύνεται η παραγραφή: Στα 19,5 χρόνια συλλαμβάνεται ο δράστης. Μέχρι να δικαστούν θα περάσουν τα 20 χρόνια. Ο νομοθέτης ανεβάζει το όριο της παραγραφής στα 25 χρόνια. Δυσμενής νομοθετική μεταβολή για το δράστη. **Ενώ αν ήταν δικονομικός θεσμός** δεν θα υπήρχε πρόβλημα > ΚΠΔ 596, παρ. 1 εδ. Α¹ εμμέσως έγινε δεκτό ότι δεν θα εφαρμοστούν οι παλιές διατάξεις, ακόμα κι αν οι καινούριες είναι δυσμενέστερες. ➡ Η αρχή *nullum crimen* δεν εφαρμόζεται στις δικονομικές διατάξεις.

- Προθεσμία παραγραφής:

ΠΚ 111, παρ. 2: κακουργήματα 20 χρόνια όσα τιμωρούνται με ισόβια, 15 τα υπόλοιπα.

παρ. 3: πλημμελήματα 5 χρόνια

παρ. 4: πταίσματα 2 χρόνια

! ειδική ρύθμιση: ΠΚ 187^A 30ετής παραγραφή

- ΠΚ 112 Από πότε αρχίζει να τρέχει παραγραφή της αξιόποινης πράξης, ανεξαρτήτως αν είναι γνωστό το πρόσωπο του δράστη.

Ανακύπτει το πρόβλημα του χρόνου τελέσεως του εγκλήματος: ΠΚ 17, χρόνος τέλεσης της πράξης. Πότε θεωρείται ότι ενήργησε ο δράστης. Μπορεί να είναι διαφορετικός ο χρόνος τελέσεως της πράξης από τον χρόνο επέλευσης του αποτελέσματος.

Στα εγκλήματα ενεργείας: Συναρτάται κατά το χρόνο που ενήργησε ο δράστης. Από τότε ξεκινά να τρέχει η παραγραφή.

¹ Οι δίκες που εκκρεμούν σε οποιοδήποτε στάδιο της ποινικής διαδικασίας και σε οποιονδήποτε βαθμό συνεχίζονται σύμφωνα με τις διατάξεις του ΚΠΔ. Οι πράξεις της ποινικής διαδικασίας που τελέστηκαν όταν ίσχυαν οι διατάξεις που καταργούνται διατηρούν το κύρος τους.

Στα εγκλήματα παραλείψεως: Ο χρόνος κατά τον οποίο ο δράστης όφειλε να ενεργήσει. Π.χ. Ο Α παραλείπει να δώσει τροφή στο τέκνο του επί 4 ημέρες. Στο τέλος της 4^{ης} ημέρας το τέκνο αρρωσταίνει βαριά και μεταφέρεται στο νοσοκομείο, όπου πεθαίνει μετά από μια βδομάδα. Ο πατέρας όφειλε να ενεργεί κατά το διάστημα των 4 αυτών ημερών.

ΠΚ 112 «από την ημέρα»: Τελείται ένα πλημμέλημα στις 4/6/2014 στις 6 μμ.: Δεν αρχίζει να τρέχει η παραγραφή από αυτή τη στιγμή, αλλά από την ημέρα. Συμπληρώνεται στα μεσάνυχτα της 3^{ης} προς 4^{ης} / 6 / του 2019.

!ΠΚ 117 Κατ' έγκληση εγκλήματα «το αξιόποινο εξαλείφεται αν ο δικαιούχος δεν υποβάλλει την έγκληση μέσα σε 3 μήνες από την ημέρα που έλαβε γνώση για την πράξη που τελέστηκε και για το πρόσωπο που την τέλεσε ή για έναν από τους συμμετόχους της».

τότε ξεκινά
το
τρίμηνο

- Ως προς τον τόπο τέλεσης του εγκλήματος:

ΠΚ 16: Τόπος τελέσεως της πράξεως τόσο ο τόπος ενέργειας όσο και ο τόπος του αποτελέσματος. Π.χ. Ο Α αποστέλλει από την Αθήνα με κούριερ πακέτο βόμβα στον Β στην Πάτρα. Τόπος τελέσεως τόσο η Αθήνα όσο και η Πάτρα.

- Εγκλήματα αμέλειας:

Π.χ. Ένας μηχανικός κατασκευάζει αμελώς ένα σπίτι το 1990 και αυτό πέφτει σε σεισμό το 2005 σκοτώνοντας κάποιον που βρισκόταν μέσα : Ζήτημα ποινικής ευθύνης του μηχανικού για ανθρωποκτονία από αμέλεια.

! Η πράξη έχει παραγραφεί προτού επέλθει το αποτέλεσμα ⇔ Χρόνος της αμελούς ανθρωποκτονίας το 1990.

Αν ο Α παγιδεύσει σκοπίμως το σύστημα κεντρικής θέρμανσης/το αυτοκίνητο του Β και επέλθει μια σωματική βλάβη του Β μετά από 5 χρόνια ➡ Η παγίδευση συνιστά απόπειρα. Επομένως στα εκ δόλου εγκλήματα το πρόβλημα δεν είναι τόσο σημαντικό. Ενώ στην αμέλεια που δεν νοείται απόπειρα, το πρόβλημα είναι εμφανές. (Κυρίως στα θέματα αμελών κατασκευών και σεισμών)

Προτάθηκε: Να αρχίζει η παραγραφή από το χρόνο ελεύσεως του αποτελέσματος. Θεωρήθηκε άτοπο.

Προτάθηκε η λύση να στηριχθεί στον κώδικα: ΠΚ 112 και ΠΚ 17 «εκτός αν ορίζεται άλλως». Πότε ορίζεται άλλως;

ΠΚ 286, παρ.2 : Η παραγραφή ξεκινά από την επέλευση του αποτελέσματος. Ποιο είναι το αποτέλεσμα στο 286; Πρόκληση του κινδύνου > Δεν είναι έγκλημα βλάβης-αποτελέσματος, αλλά έγκλημα συγκεκριμένης διακινδύνευσης. Με την αποπεράτωση του σπιτιού (από πρώτο παράδειγμα) έχει προκληθεί το αποτέλεσμα. Το σπίτι χτίστηκε το 1990, η παραγραφή επήλθε το 1995. Συνεπώς η παράγραφος 2 του 286 δεν κατάφερε να δώσει λύση στο πρόβλημα.

Ανδρουλάκης (Μη γνήσιο έγκλημα παραλείψεως): Η πλημμελής κατασκευή εν έτει 1990 συνιστά μια προγενέστερη κινδυνώδη ενέργεια και έτσι δημιουργεί ιδιαίτερη νομική υποχρέωση αποτροπής του αποτελέσματος. Αν γίνει ο σεισμός το 2005 δεν έχει παραγραφεί η ποινική ευθύνη του μηχανικού, γιατί αυτός ευθύνεται για ανθρωποκτονία από αμέλεια δια παραλείψεως. Πόσο διαρκεί αυτή η παράλειψη; Για όσο χρονικό διάστημα έχει δυνατότητα ενέργειας (Ενέργεια συνιστά και το να ειδοποιηθεί) ➡ Δεν παραγράφεται ποτέ το έγκλημα εξ αμελείας. (Δεν έχει βρεθεί ακόμα λύση)

Ειδικές περιπτώσεις παραγραφής «οριζόμενες άλλως»:

Σ 120 και ΠΚ 137Δ, παρ.3 : Η παραγραφή ξεκινά μόλις αποκατασταθεί η νόμιμη εξουσία.

- Στα διαρκή εγκλήματα, η παραγραφή θα αρχίσει μετά το χρόνο.

Π.χ. Στην παράνομη παρακράτηση ο χρόνος παραγραφής θα ξεκινήσει να τρέχει μόλις ελευθερωθεί ο Β.

- ΠΚ 113 Αναστολή της παραγραφής:

Στον κώδικα μας δεν προβλέπεται διακοπή της παραγραφής. Αν λάμβανε χώρα διακοπή θα μηδενιζόταν ο χρόνος της παραγραφής και θα ξεκινάγαμε να μετράμε από την αρχή. Ενώ στην αναστολή ο χρόνος τρέχει και πάλι από εκεί που είχε φτάσει.

- Παρ. 1:

Αρχική αναστολή (ξεκινάμε να μετράμε την παραγραφή αφού έχει προηγηθεί η αναστολή π.χ. περιπτώσεις βουλευτών και άρσης της ασυλίας τους) + Αναστολή της αρξάμενης παραγραφής (π.χ. 366, παρ. 2)

- Παρ. 2+3:

! Πότε αρχίζει η κύρια διαδικασία: Αρχίζει με την επίδοση του κλητήριου θεσπίσματος ή της κλήσης ΚΠΔ 320. Η ποινική δίωξη δεν αναστέλλει την παραγραφή.

Αναστολές: Για κακουργήματα έως 5 χρόνια.

Για πλημμελήματα έως 3 χρόνια.

Για πταίσματα έως ένα χρόνο.

Έστω ότι ο Α κατηγορείται για πλημμέλημα (5ετής παραγραφή):

4/6/2005	4/6/2009	4/6/2012	4/6/2013
4 έτη	3 έτη	1 έτος	Με αμετάκλητη απόφαση μετά την πάροδο της
παραγραφή	αναστολή	Συνέχεια παραγραφής	8ετίας δεν μπορεί να επιβληθεί ποινή στον Α.
Τέλεση	κλητήριο θέσπισμα	λήξη αναστολής	λήξη παραγραφής

Τι γίνεται αν ακυρωθεί το κλητήριο θέσπισμα;

4/6/2005	4/5/2010	4/7/2010	4/5/2013	4/6/2013
4 έτη 11 μήνες	3ετής αναστολή			
παραγραφή				
Τέλεση	κλητήριο θέσπισμα	Αποφαίνεται επί της προσφυγής	λήξη αναστολής	λήξη παραγραφής

Ο κατηγορούμενος κάνει προσφυγή κατά του κλητήριου θεσπίσματος ΚΠΔ 322.

Αν ο εισαγγελέας απορρίψει την προσφυγή, τότε η επίδοση είναι ισχυρή και τρέχει η αναστολή.

Αν δεχτεί την προσφυγή, τότε το κλητήριο θέσπισμα ακυρώνεται, δεν παράγει αποτελέσματα και δεν τρέχει η αναστολή. Κι επειδή έχουν συμπληρωθεί τα 5 χρόνια η πράξη έχει παραγραφεί.

Όταν η υπόθεση παραγράφεται το δικαστήριο δεν αποφαινεται επί της αθωότητας ή της ενοχής του κατηγορουμένου, αλλά παύει την ποινική δίωξη,

! Αν είμαστε στο Εφετείο και συμπληρωθεί η δετία, το Εφετείο θα πάψει την ποινική δίωξη.

! Αν είμαστε στον ΑΠ:

Π.χ. Εκδικάζεται αναίρεση στον ΑΠ στα 8,5 χρόνια.

ΚΠΔ 511, εδ. 'γ²: Για να παραγράψει ο ΑΠ θα πρέπει να δεχθεί την αναίρεση. Όχι μόνο δηλαδή να αχθεί η υπόθεση στον ΑΠ αλλά και να δεχθεί ένα λόγο αναιρέσεως ως βάσιμο.

-Αν απορρίψει την αναίρεση δεν μας ενδιαφέρει το ότι παρήλθε η δετία.

-Αν δεχθεί βάσιμο λόγο αναιρέσεως, τότε θα πάψει την ποινική δίωξη!

² Υπό τις ίδιες προϋποθέσεις ο Άρειος Πάγος αυτεπαγγέλτως λαμβάνει υπόψη το δεδικασμένο και, αν κριθεί και ένας βάσιμος λόγος, και την παραγραφή που επήλθε μετά τη δημοσίευση της προσβαλλόμενης απόφασης.